

‘చంపే అధికారం లేకపోతే పోలీసులకు తుపాకులెందుకిచ్చారు?’ అన్న ఎదురుప్రశ్న మొదట్లో తరచుగా వినేవాళ్లం. చదువుకోని వాళ్లకంటే చదువుకున్న వాళ్లనుండే ఎక్కువ వినేవాళ్లం. ఇప్పుడది బాగా తగ్గిపోయింది. అయినప్పటికీ ఎన్కౌంటర్ హత్యలు తగ్గకపోగా కొత్త వర్గాలకు విస్తరిస్తున్నాయంటే మన ప్రజాస్వామ్యం దౌర్బల్యం దానికొక కారణం. ప్రజాభిప్రాయం అమోదించని పనులు సాగించుకోవడం అసాధ్యం చేసే బలాన్ని భారత ప్రజాస్వామ్యం ఇంకా పొందలేదు.

ఇప్పుడు అన్నిటికంటే ముఖ్యమైన కర్తవ్యం ఎన్కౌంటర్ల మీద హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును అమలు చేయించుకోవడం. పాలకుల ప్రయోజనాలకు ఇబ్బందికరమైన కోర్టు తీర్పులూ, రాజ్యాంగ ఆదేశాలూ అమలు కావనేది మన నిత్య జీవిత అనుభవం. అందువల్ల ‘ఎన్కౌంటర్ల’ గురించి ఆందోళన కొనసాగక తప్పదు.

బహిరంగ సభ :
 ది. 24-3-2009
 సాయంత్రం 6 గంటలకు
వేదిక:
 బషీర్బాగ్ ప్రెస్ క్లబ్
వక్తలు:
 కె.బి. కన్నబీరన్ (PUCL)
 బొజ్జా తారకం (సీనియర్ న్యాయవాది)
 కె. బాలగోపాల్ (HRF)
 డి. సురేష్ కుమార్ (APCLC)
 వి. నారాయణ రెడ్డి (OPDR)

?

సహజ న్యాయమా.. పోలీసు న్యాయమా?

...ఎన్కౌంటర్లపై తెగని కోర్టుల మీమాంస

ఎన్కౌంటర్లన్నీ హత్యలేనని చివరికి హైకోర్టు అననే అనింది. ‘వాళ్లే చంపి వాళ్లే అది ఆత్మరక్షణలో జరిగిందని ప్రకటించుకునేటట్టయితే ఇంక కోర్టులెందుకు?’ అని చాలా కాలంగా ప్రశ్నిస్తున్న పామర జనంతో రాష్ట్రంలోని అత్యున్నత న్యాయస్థానం గొంతు కలిపింది.

మరయితే మాకు తుపాకులెందుకిచ్చారు అని కొందరు పోలీసు సిబ్బంది విస్మయం వ్యక్తం చేశారు. పోలీసులకు తుపాకులిచ్చింది ప్రాణాలు తీయడానికి కాదు, కాపాడడానికి అనేది కూడా వాళ్లు మరిచిపోయినట్టున్నారు. ఒకరి ప్రాణానికి అపాయమో, ఆస్తికి తీవ్ర నష్టమో జరిగే అవకాశం ఉన్నప్పుడు దానిని నివారించడానికి ఇచ్చిన పరిమితమైన బలప్రయోగ అధికారాన్ని ప్రాణాలు తీసే అధికారంగా పోలీసులూ, వారిని తమ సాధనాలుగా వాడుకునే పాలకులూ భావించడం ‘ఎన్కౌంటర్’ హత్యలకు బాటవేసింది. దేశభద్రత కోసం, సామాజిక శాంతి కోసం చంపొచ్చని మొదట్లో సమర్థించుకున్నారు. కరడు గట్టిన నేరగాళ్ల పీడ వదిలించుకోవడానికి ఇదే సరయిన మార్గమని తరువాత దానిని విస్తరించారు. చివరికి ‘ప్రజలు కోరుకుంటున్నారు’ అనే పేరుమీద చంపడమూ మొదలుపెట్టారు.

నైతికంగా సమర్థించుకోవడానికి ఈ కారణాలు చూపించినా, చట్టం ఆమోదం పొందడానికివి సరిపోవు కాబట్టి ఆత్మరక్షణలో చంపారన్నది ‘ఎన్కౌంటర్ల’ కథ అయింది. రానురాను ఈ కథ ఎంత రివాజుగా తయారయిందంటే పోలీసులకు హత్యలు చేసే అధికారం ఉండాలని భావించేవారు సహితం వాటిని నమ్మడం మానేసారు.

ఇవ్వాళ పోలీసులు నిజంగానే ఆత్మరక్షణలో ఒకరిని చంపినా ఎవరూ నమ్మని పరిస్థితి ఏర్పడింది. దశాబ్దాల తరబడి అబద్ధాలను ఆశ్రయించడం పోలీసు యంత్రాంగం విశ్వసనీయతను అంతగా దెబ్బతీసింది.

‘ఎన్కౌంటర్లు’ అనేవి కేవలం ఒకరిద్దరు పోలీసు అధికార్ల తప్పుడు ఆలోచనల ఫలితంగా జరుగుతున్నవి కావనీ అవి పాలనా విధానంగా, పాలనీగా జరుగుతున్నాయనీ హక్కుల సంఘాలుగా మేము మొదటి నుండి అంటున్నాం. ఈ హంతక విధానాన్ని ఎండగట్టడం, ప్రజలు దానిని నిరసించేటట్లు చేయడం ఒక ముఖ్య కార్యక్రమంగా పెట్టు కున్నాం. పోలీసులు ఒక వ్యక్తిని కాల్చిపోరేస్తే ఆ వ్యక్తి మన దృష్టిలో దుర్మార్గుడనో, దేశానికి ప్రమాదకారి అనో మౌనంగా ఉండిపోవద్దనీ, దానివలన ఏ నాగరిక సమాజంలోనూ అధికార యంత్రాంగానికి ఉండకూడని అధికారాలను మనం చేజేతులా ఇచ్చిన వారమవుతామనీ హెచ్చరించడం ఒక పనిగా పెట్టుకున్నాం. ఎన్కౌంటర్ హత్యల విషయంలో విస్తృతమైన ఏహ్యభావాన్ని కలిగించడంలో కృతకృత్యులమయ్యామనే భావిస్తున్నాం. ‘చంపే అధికారం లేకపోతే పోలీసులకు తుపాకులెందుకిచ్చారు?’ అన్న ఎదురుప్రశ్న మొదట్లో తరచుగా వినేవాళ్లం. చదువుకోని వాళ్లకంటే చదువుకున్న వాళ్లనుండే ఎక్కువ వినేవాళ్లం. ఇప్పుడది బాగా తగ్గిపోయింది.

అయినప్పటికీ ఎన్కౌంటర్ హత్యలు తగ్గకపోగా కొత్త వర్గాలకు విస్తరిస్తున్నాయంటే మన ప్రజాస్వామ్యం దౌర్బల్యం దానికొక కారణం.